

Donostia, 2021eko urriaren 8a

UDALBATZAREN IDAZKARI NAGUSIARI

MOZIO ARRUNTA, DONOSTIAKO ADINEKOEN EGOITZETAN IZANDAKO AZKEN ESKANDALUARI BURUZKOA

Aitzole Araneta Elkarrekin Donostia udal taldeko bozeramaileak, Udalbatzaren Araudi Organikoaren 98. artikulua oinarri, honako MOZIO hau aurkezten du, Donostiako adinekoen egoitzetan izandako azken eskandalua dela-eta, UDALBATZAN azter dadin.

JUSTIFIKAZIOA

Duela hiru urte baino gehiago, COVID-19ak eragindako pandemia hasi baino lehen eta, hura iristean, Gobernuak alarma-egoera deklaratu zuenean, bazegoen jada lan-gatazka Gipuzkoako egoitzetan. Garai hartan, langileek salatzen zuten beren lan-baldintzak eskasak zirela egoiliarren behar bezala artatzeko eta zaintzeko.

Koronabirusaren hedapenarekin, adinekoen egoitzak kutsadura-puntu garrantzitsu bihurtu ziren, eta, horren ondorioz, pertsona asko hil dira Donostiako egoitzetan. Hori zela-eta, 2020ko irailaren 7an, Arabako, Gipuzkoako eta Bizkaiko adinekoen egoitzetako egoiliarren senideek gutun batzuk erregistratu zituzten, lehendakariari eta EAEko foru-aldundietako hiru diputatu nagusiei helarazi beharrekoak. Gutun horietan honako hau esaten zen:

(Lehendakariari), Osasun Larrialdiko zuzendari den aldetik (aginte bakarra), eta (Gipuzkoako diputatu nagusiari), diputatu nagusi den aldetik eta lurralde honetako egoitzak direla-eta duen erantzukizuna kontuan hartuta, eskatzen diegu azalpen publiko bat emateko zerbitzu horietan gertatzen ari denari buruz, ulertezina baita egoitza-zentroek, sei hilabete baino gehiagoko pandemiaren ondoren, kutsadura-puntu izaten jarraitzea. Argi dago prebentzioko, detekzio goiztiarreko eta ikuskapeneko protokoloak ez direla egiten edo ez dutela funtzionatzen; pertsonen arteko babes-neurriak ez direla nahikoak; egoitza askotan instalazioak ez direla erabiltzen

kutsaduratik eraginkortasunez babesteko, eta zentroei ez zaizkiela eman erabiltzaileen osasuna bermatzeko behar diren baliabide materialak eta langileak.

Gainera, azken urtean Donostiako adinekoen egoitzei lotutako hainbat eskandaluren berri jakin dugu, eta Udalbatzan salatu ditugu:

- Azaldu dugunez, DomusVi taldea atzerriko inbertsio-funts batena da, eta estatu osoan egoitza gehien kudeatzen dituen enpresa bihurtu da. Infolibreren arabera, inbertsio-funts horrek sozietate-bilbe bat zuen, Espainian irabazten zuen dirua paradisu fiskaletara desbideratzeko.
- Era berean, salatu dugu, infolibreren beste ikerketa bati esker, jakin genuela bazela akordio bat, zeinaren bidez DomusVi taldeak komisio bat irabazten zuen hildako egoiliar baten senitartekoek hileta-zerbitzuak Mémora taldearekin kontratatzen zituzten bakoitzean. Hau da, DomusVi-k dirua irabazten zuen jendea bere egoitzetan hiltzen zen bitartean.
- Berrako egoitzan esku hartu behar izan zuten, lehen olatuan izandako kudeaketa txarra zela-eta, eta faltsutu egin zutelako COVIDen ondoriozko heriotza-kopurua.
- Villa Sacramento egoitzan, gutxienez 8 hilabetez, egoiliarrei kobratu zitzaizkien, oker batengatik, Gipuzkoako Foru Aldundiak egoitzei doan ematen zizkien maskarak.
- DomusVi Berrako egoiliar baten senitartekoek aditzera eman dutenez, pertsona hori Donostia ospitalean hil zen, eta hura artatu zuten medikuek salatu zuten hildakoa oso egoera txarrean zegoela oro har; larruazalean lesioak zituela, hala nola zauriak, ultzerak eta eskarak gorputz osoan; klabikula batean haustura bat zuela eta aste oso batean ez ziotela kasurik egin, eta lesio bat zuela oin batean, immobilizazio oker batek eraginda. Gainera, familiak komunikabide batean adierazi zuen uste zuela hildako pertsona hori egoitzan hil balitz Donostia ospitalean hil beharrean, inoiz ez zutela jakingo zer egoeratan zegoen.

Eskandalu horiei guztiei beste bat gehitu behar zaie. Duela gutxi jakin da, aurtengo irailaren 17an egindako ikuskapen batek azaleratu duenez, Intxaurrondo auzoko Txara I egoitzan bizi ziren pertsonak 14 orduz jan gabe egoten zirela, batzuetan, afariaren eta gosariaren artean. Ikuskapen horri esker jakin dugu, baita ere, Txara Ieko egoitzak ez zituela betetzen gutxieneko ratioak, mediku,

erizain, monitore, fisioterapeuta eta psikologoei dagokienez. Gogorarazi behar da Donostiako Txara I egoitza eraikin publiko batean dagoela, eta Biharko Gipuzkoa enpresa pribatuak kudeatzen duela, emakida bidez.

Geroago, eldiario.es egunkariaren ikerketa batek agerian utzi zuen hori ez zela gertatzen egoitza horretan bakarrik, baizik eta gutxienez beste dozena batean ere Gipuzkoan. Komunikabide horren arabera, egoera hori Txara I egoitzan jasateaz gain, Donostiako Villa Sacramento, Lamourous, Aldakonea, Berra eta San Inazio egoitzetan ere jasaten zuten.

Hori dela-eta, honako mozio hau aurkezten dugu:

MOZIO ARRUNTA

1. Donostiako Udalbatzak hertsatuki eskatzen dio Gipuzkoako Foru Aldundiari egin beharreko ekintza guztiak egin ditzala Donostiako adinekoen egoitzetan bizi diren pertsona guztiei bizi-kalitatea eta baldintza duinak bermatuko dizkieten parametro guztiak betetzen direla ziurtatzeko.
2. Donostiako Udalbatzak hertsatuki eskatzen die Gipuzkoako Foru Aldundiari eta Eusko Jaurlaritzari egin beharreko ekintza guztiak egin ditzatela Donostiako adinekoen egoitzetako langile guztien lan-eskubideak eta beren lana behar bezala egiteko beharrak betetzen direla bermatzeko.
3. Donostiako Udalbatzak hertsatuki eskatzen dio Gipuzkoako Foru Aldundiari beharrezkoak diren ikuskapen guztiak egin ditzala Donostiako adinekoen egoitzetan bizi diren pertsonen bizi-kalitatea bermatze aldera, eta ikuskapen horien emaitzak argitara ditzala, eskandalu berririk izan ez dadin.
4. Donostiako Udalbatzak hertsatuki eskatzen die Gipuzkoako Foru Aldundiari eta Eusko Jaurlaritzari egin beharreko erreformak egin ditzatela zaintza-eredu publiko batera igarotzeko, egoitzetan bizi diren pertsonen bizi-kalitatea bermatze aldera –sektore soziosanitarioko enpresen etekinen gainera, eta, horrela, Donostiako egoitzetan duela gutxi gertatutakoak bezalako eskandalurik berriro izan ez dadin.

Aitzole Araneta Zinkunegi,
Elkarrekin Donostiako bozeramailea